עמ"ת 53736/03/15 – ש.א נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ת 53736-03-15

לפני כב' השופטת מיכל ברק נבו

ש.א (עציר)

נגד

מדינת ישראל

נוכחים:

ב"כ העורר - עו"ד אורנית מרום

ב"כ המשיבה - עו"ד עדי יעקובוביץ

העורר הובא

החלטה

לפניי ערר על החלטת בימ"ש השלום בפתח תקווה (כב' השופטת גרינברג) מיום 15.3.15 שהורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

השתלשלות העניינים בתיק זה הינה לא שגרתית. ביום 1.2.15 נעצר העורר בחשד לאיומים על הוריו. בית משפט השלום הורה על שחרורו בתנאי הרחקה מההורים ל-45 יום והורה על ערבויות כספיות להבטחת תנאי השחרור. ביום 2.2.15 הוגש כתב אישום המייחס לעורר עבירת איומים, וזאת בעקבות ויכוח שהתפתח ביום 31.1.15 בשעות הבוקר בין העורר להוריו, במהלכו אמר להם שיהרוג אותם והם יהיו "זכרונם לברכה". יצוין, כי הרקע לאותו ויכוח הוא ההתמכרות של העורר לדבק מגע, וניסיונה של האם להרחיק ממנו דבק כאמור.

התקיימו מספר דיונים בעניינו של העורר, מאחר שהוא לא עמד בתנאי השחרור שנקבעו. בין היתר, נוכח מצבו, הוא הופנה לקבלת חוו"ד פסיכיאטרית וביום 9.2.15, ניתנה חוות הדעת של המרכז לבריאות הנפש בגהה בה נקבע כי הוא

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

יודע וידע להבחין בין טוב ורע, הן בעת ביצוע העבירה, הן כעת. אין כל עדות למצב פסיכוטי. הוא מבין את האישומים נגדו ומפגין הבנה בסדרי הדין. הוא מסוגל לעמוד לדין ולהבין הליכי משפט. נקבע כי אינו זקוק לאשפוז בבית חולים פסיכיאטרי והומלץ המשך טיפול במסגרת גמילה מסמים.

העורר הופנה גם לשירות המבחן , לשם קבלת תסקיר.

ביום 2.3.15, ניתן תסקיר בעניינו כאשר בסופו של דבר ציינה קצינת המבחן כי קיים סיכון ברמה גבוהה להישנות התנהגות אלימה והחומרה הצפויה של תוצאות ההתנהגות היא ברמה בינונית. שירות המבחן סבר כי העורר זקוק למסגרת הדוקה וסמכותית ובעלת גבולות ברורים שתתייחס למכלול בעיותיו, וחלופה ביתית לא תוכל להפחית את הסיכון למצבו. צוין, כי בבחינת התאמתו לטיפול בקהילה לתחלואה כפולה, הערכת שירות המבחן היא כי בעיתוי הנוכחי, כאשר העורר אינו מכיר בצורך שלו בטיפול ונעדר מוטיבציה להשתלב במסגרת טיפולית, ואף אינו מסוגל לעמוד בגבולות, הוא אינו מתאים לחלופה מעין זו. לפיכך לא הומלץ על שחרורו ממעצר.

צוין כי בשל התנהלותו המוחצנת ובעיותיו הנפשיות הוא עשוי להיות בסיכון מפני עצורים אחרים בבית המעצר והומלץ לשקול התאמתו למסגרת מוגנת בתוך כותלי הכלא, כגון מב"ן.

ביום 15.3.15, משחלפו 45 יום ממועד מתן החלטת השחרור בעניינו, והעורר לא עמד בתנאי השחרור, ביקש העורר להשתחרר ללא ערבויות לבית הוריו. אביו התייצב לדיון והיה מוכן לקבלו הביתה, אך בית משפט קמא החליט לעצור אותו עד תום ההליכים לאחר שבדיון אמר העורר כי אינו מוכן ללכת לשום מסגרת טיפולית, ואף דיבר בצורה לא נאותה.

בהחלטתה התייחסה השופטת לכך כי עולה תמונה מטרידה מתסקיר שירות המבחן. מדובר בעורר שצורך חומרים ממכרים מגיל 14. הוריו מתקשים להציב לו גבולות, והוא סובל ממחלת נפש אך שולל התמכרות. שירות המבחן סבר שההתנהלות האלימה ופורצת הגבולות אינה נובעת כפועל יוצא מההתמכרות, אלא משילוב של מחלת הנפש וההתמכרות ביחד. נוכח ההערכה של שירות המבחן כי הסיכון שנובע מהעורר להישנות התנהגות אלימה הוא גבוה, נוכח הקושי שלו בויסות דחפים, שבא לידי ביטוי גם בהתנהגותו בדיון, הנטייה שלו להתרסה והעובדה שהסנקציות המשפטיות הקודמות לא השפיעו ולא הרתיעו, הובילו לכך שביהמ"ש הגיע למסקנה כי אין מקום לתת בו אמון ולשחררו בהתחייבות עצמית בלבד. ניתנו לו מספר הזדמנויות להציג חלופת מעצר הולמת ומשלא עמד בתנאים, נוכח היעדר המלצה לשחרור, אין מנוס ממעצר עד תום ההליכים. לפיכך הורה בית משפט קמא על אשפוזו של העורר במב"ן.

טוענת הסניגורית כי טעה בימ"ש קמא כאשר עצר את העורר עד לתום ההליכים. אילו עמד בערבויות הראשוניות, הרי שהיום היה חוזר לבית הוריו, עם תום תקופת ההרחקה, ואיש לא היה טוען שיש צורך להטיל עליו תנאי מגביל נוסף, בוודאי לא מעצר. לדבריה, אמנם העורר איים על הוריו, אך מדובר בדיבורים בלבד. מעולם לא הצטרפו מעשים למילים הללו. לפיכך טוענת הסניגורית, אין מדובר במסוכנות גבוהה. לדבריה, היחידים שמוכנים לקבל אותו ולטפל בו הם הוריו. אמנם, אין להם הכלים המתאימים לטיפול, אך לכל הפחות הוכיחו כבר בעבר, כי אם יעשה העורר דבר מה אסור, הם פונים למשטרה וידאגו לנטרול הסיכון. לטענתה, חוות הדעת הפסיכיאטרית והתסקיר אינם מעלים ואינם מורידים לעניין קביעת המסוכנות והפרמטר המרכזי הוא ההתנהגות העבריינית בלבד. יש לעורר בעיה רפואית בלתי הפיכה ואין פתרון מתאים עבורו. לפיכך, אין מקום להחזיקו במעצר, שבוודאי אינו מהווה המסגרת המתאימה, ועל כן עותרת הסניגורית

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

לשחררו.

המשיבה מתנגדת לכך מכל וכל. היא מודה כי אין לה פתרון מתאים לבעיותיו המיוחדות של העורר, שמצד אחד זקוק לטיפול ובלעדיו הוא מסוכן, ומצד שני - אינו מכיר במצבו ואינו מוכן לקבל טיפול. לפיכך, אין לאפשר שחרורו לאור המסוכנות הנשקפת ממנו, והפתרון הרע במיעוטו הוא זה שמצא בית משפט קמא, אשפוז במב"ן.

אכן, מדובר במקרה קשה ביותר. כאשר נתקלים באדם צעיר, אשר לו קשיים פיזיים (התמכרות) בשילוב קשיים נפשיים (התמכרות וחשש לסכיזופרניה), הגורמים לו לא לשלוט בדחפיו, ולהפוך אדם מסוכן, כפי שקבע שירות המבחן, השאיפה היא למצוא טיפול שיסייע לו, בד בבד עם הפגת מסוכנותו. למרבה הצער, דומה כי במקרה דנן, משלא נמצא העורר זקוק לאשפוז פסיכיאטרי בשלב הזה, ומשלא מכיר בבעיותיו ולא מעוניין בטיפול, אין פתרון מוסדי אשר ידוע לי כי יכול להתאים.

אני ערה לכך כי ההורים מוכנים לקבלו הביתה, וטוענים שהוא זקוק לטיפול ולא למעצר, אך כהורים - הם מוכנים ככל הנראה לעשות עבורו דברים, אשר עשויים לסכן אותם במבט אובייקטיבי. טענת הסניגורית לפיה איומיו של העורר אינם אלא מילים, אינה מקובלת עליי. כידוע, איומים עשויים להתגשם, וכאשר מדובר באיומים חמורים לרצח, שנמסרים על רקע התמכרות וניסיון של האם לסייע לעורר, בהחלט מדובר במעשים מסוכנים, שאת תוצאותיהם אין לדעת.

היו ניסיונות לשחרר את העורר בתנאים. מעבר לכך שמי שצריך היה "לשלם" את מחיר תנאי השחרור (ערבויות) הם המתלוננים, דבר קשה כשלעצמו, הרי שהעורר לא עמד בתנאי השחרור, וזו הסיבה שנעצר מחדש. הפועל היוצא מכל האמור לעיל, הוא שלא ניתן כרגע להורות על שחרורו בתנאים, גם משום שאין תנאים כרגע שיכולים להפיג את המסוכנות, בהיעדר טיפול ונכונות לקבל טיפול וגם משום שאין העורר עומד בתנאי שחרור, אפילו נמצאים כאלה שניתן לשקול כחלופה.

סופו של דבר, דומני כי החלטת בית משפט קמא היא החלטה נכונה, היחידה האפשרית במצב הנוכחי. ככל שהטיפול יחודש במב"ן, ככל שיחול שינוי במצבו של העורר או ככל שיסכים לקבל טיפול, תהא הסניגורית רשאית לשוב ולפנות לבימ"ש קמא בבקשה לעיון חוזר.

לאור כל האמור, הערר נדחה.

ניתנה והודעה היום י"ג ניסן תשע"ה, 02/04/2015 במעמד הנוכחים.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

מיכל ברק נבו , שופטת

ניתן והודע היום י"ג ניסן תשע"ה, 02/04/2015 במעמד הנוכחים.

מיכל ברק נבו , שופטת

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©